

илегалне странке тамо где су биле забрањене, док су у Русији и осталим источноевропским земљама комунисти дошли и на власт и на њој се одржали све до слома комунизма крајем 80-их година XX века. Између ових двеју водећих групација радничких странака нашле су се још две: социјалистичке и странке „нове социјалистичке левице“. Ове социјалистичке странке су зачеле један нови правац социјалистичког покрета који су нарочито обележили италијански, јапански и чилеански социјалисти и њега карактерише настојање да се одрже негде на средокраћу великог размеђа које је поделило организоване социјалистичке снаге на комунистичко и социјалдемократско крило. На слабостима и кризи социјалдемократије и комунизма (њихових странака), крајем 50-их година XX века у неким западноевропским земљама су израсле странке „нове социјалистичке левице“. То је случај са странкама у Норвешкој, Француској и Данској које се опредељују за нову стратегију политичког деловања избегавајући како ризике реформизма, тако и оне које изазива насилна револуција. Ове странке настоје да синхронизованим деловањем у политичкој и економској сфери живота на дужи рок изазову промене и у самој суштини капиталистичког система.

Према критеријуму ширине чланства разликују се кадровске и масовне странке и ову поделу или класификацију странака је извео М. Duverger износећи основне елементе њиховог разликовања. Док су кадровске странке организације које окупљају групу утицајних личности, проверене и одане кадрове – дакле немају бројно чланство, дотле су масовне странке оне које имају бројно чланство и сложену организацију у којој постоји развијен унутрашњи политички живот и разноврсне активности. У ствари, странке су на почетку биле кадровски слабо организоване и са малобројним чланством које је било активно само у време одржавања избора и у ове партије се могу уврстити како грађанске партије XIX века, тако и америчке партије. Ове кадровске странке у ствари и немају чланство у правом смислу речи и њихова активност је присутна само у време избора и то коришћењем средстава и утицаја појединаца. Са ширењем бирачког права и укључивањем већег броја људи у политички живот, а нарочито оних из „нижег дела друштвене пирамиде“ долази и до појаве новог типа странке – масовне коју оличава бројно чланство и добра организација чије тежиште представља активност чланова на решавању не само политичких, него и економских и социјалних питања.

Кадровске партије (по Дивержеу) се ослањају на угледне појединце који